

ÚTMUTATÓ

**„NÉPI ÉPÍTÉSZETI PROGRAM KERETÉBEN
NÉPI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKEK MEGÚJULÁSÁT
TÁMOGATÓ SZAKMAI ELŐKÉSZÍTÉSRE ÉS
ÉPÜLETFELÚJÍTÁSRA
IGÉNYELHETŐ TÁMOGATÁSRÓL”**

CÍMŰ

TÁJÉKOZTATÓHOZ

2022.

ÉRVÉNYES: A 2022. AUGUSZTUSÁBAN MEGJELENT TÁJÉKOZTATÓVAL

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
1. ÚTMUTATÓ CÉLJA, HATÁLYA	3
2. TÁMOGATHATÓ INGATLANOK ÉS A TÁMOGATÁS IGÉNYBEVÉTELÉRE JOGOSULTAK KÖRE	3
3. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK MÓDJA	8
4. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM KÖTELEZŐ MELLÉKLETEI	8
5. TÁMOGATÁSI KÉRELMEK ELBÍRÁLÁSÁNAK MÓDJA	12
6. TÁJÉKOZTATÁS A TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉS MEGKÖTÉSÉRŐL	15
7. KIFOGÁS BENYÚJTÁSÁNAK KIZÁRTSÁGA	15
8. A FEJLESZTÉSSEL ÉRINTETT INGATLANRA VONATKOZÓ FELTÉTELEK	15
9. A MEGVALÓSÍTÁSHOZ SZÜKSÉGES ENGEDÉLYEK IGAZOLÁSÁNAK MÓDJA	17
10. A SAJÁT FORRÁS BIZTOSÍTÁSÁRA VONATKOZÓ TÁJÉKOZTATÓ	18
11. VÉDETTSÉG IGAZOLÁSA	19
12. TÁJÉKOZTATÁS A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSÁRÓL, FINANSZÍROZÁSRÓL	20
13. A KÖZBESZERZÉSI KÖTELEZETTSÉGRE VONATKOZÓ TÁJÉKOZTATÓ .	22
14. KÖTELEZŐ INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS	22
15. EGYÉB TÁJÉKOZTATÁS	23
16. A TÁJÉKOZTATÓVAL, A PROJEKT KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSSAL ÉS A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSSAL KAPCSOLATOS LEGFONTOSABB JOGSZABÁLYOK	24

1. Útmutató célja, hatálya

Az Útmutató „Népi Építészeti Program keretében népi építészeti értékek megújulását támogató szakmai előkészítésre és épületfelújításra igényelhető támogatásról” elnevezésű Tájékoztatóhoz kapcsolódó dokumentum (a továbbiakban: Útmutató) célja, hogy a 2022. augusztusában közzétett Tájékoztató tekintetében további információt nyújtson minden, támogatást igénylőre vonatkozó általános feltételekről.

Az Útmutató a Tájékoztató elválaszthatatlan része, amely a Támogatási Kérelem Űrlapmintával együtt tartalmazza a Támogatási Kérelem benyújtásához szükséges összes feltételt. Az Űrlapminta tájékoztató jelleggel az online felületen megtalálható kitöltő programba feltöltendő adatok, dokumentációk és nyilatkozatok összességét mutatja be pdf formátumban.

A Támogatási Kérelem benyújtójával a kapcsolattartás (eltérő rendelkezést kivéve) a folyamatot segítő online felületen megadott hivatalos elérhetőségein zajlik. A Teleki László Alapítvány (a továbbiakban: Megvalósító) a kommunikációt elsődlegesen online kezdeményezi, jellemzően rendszerüzeneteken keresztül, ezért kiemelten fontos Kérelmezőnek a regisztráció során olyan valós e-mail címet megadnia, amit naponta ellenőriz.

2. Támogatható ingatlanok és a támogatás igénybevételére jogosultak köre

A népi építészeti emlékek

- helyreállítását megelőző szakmai dokumentációinak elkészítéséhez, illetve
- a szakmai előkészítéssel már rendelkező ingatlanok esetében **az épületfelújításra igényelhető támogatásra kérelmet nyújthatnak be** egyedi és területi védelem alatt álló népi építészeti emlékek **belföldi (magyar) lakóhellyel vagy belföldi tartózkodási hellyel rendelkező természetes és belföldi székhellyel rendelkező jogi személy tulajdonosai, haszonélvezői, vagyongazdái, valamint önkormányzati tulajdon esetén az ingatlan használói** (a továbbiakban: **Kérelmező**).

A. Védelem alatt álló népi építészeti emlék fogalma és köre:

- a) **népi építészeti emlék**: a parasztság életformájából adódó, azt szolgáló, a 20. század közepéig egykori falvakban, falusi környezetben épült lakóházak, gazdasági épületek, kismesterségek műhelyei és a falusi közösségek építményei (pl. malom, csárda, tanítói lak, tűzoltószertár, szakrális kisemlékek).
- b) **egyedi védelem alatt álló épített örökségi elem**: a Miniszterelnökség által a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 71. § (1) bekezdés d) pontja alapján vezetett központi, közhiteles műemléki hatósági nyilvántartásban egyedi műemlékként nyilvántartott örökségi elem, vagy helyi önkormányzati **(településképvédelmi) rendeletben a kérelem benyújtásának napjáig** jogerősen megállapított helyi egyedi védelem alatt álló építészeti emlék.

c) **területi védelem: jogszabállyal védetté nyilvánított ingatlanok együttese, mely kiterjedhet**

1. a műemléki környezetre (MK);
2. a műemléki jelentőségű területre (MJT);
3. a helyi területi védelemre, ezen belül elsősorban
 - 3.a) a településszerkezetre (pl. utcahálózat, telekszerkezet, beépítési mód, az építési vonal, településszerkezeti szempontból jelentős zöldterület vagy növényzet);
 - 3.b) a településképre (külső településkép, belső településkép, utcakép);
 - 3.c) a településkarakterre (a településszerkezet, a településkép elemei, formái, anyagai, színvilága együttesen).

d) **tájház helyszín:** múzeumi rendeltetésű népi építészeti emlékek, a népi építészet szempontjából jelentős, népi műemlék épületekben berendezett enteriőröket bemutató együttes, amely a tájház hálózat Magyarországon (K) (2000) című – The Network of Rural Heritage Buildings in Hungary (28/12/2000) – eredeti felterjesztésben, valamint a *Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékéről* szóló 27/2015. (VI. 2.) MvM rendelet 5. számú mellékletben helyrajzi számmal is azonosított, továbbá a Magyarországi Tájházak Központi Igazgatósága adatbázisában szereplő tájház ingatlan. (Ld. *Tájház helyszínek összesített listája*)

Kérelem - nem tájházak esetében- **csak olyan ingatlanok esetében fogadható be, amelyek a b) és c) pontok valamelyikének, valamint az a) pontnak együttesen tesznek eleget.** Tehát olyan épület vagy építmény, amely egyedi vagy területi védelem alatt áll és népi építészeti emlék. A két feltétel együttes fennállása szakmai ellenőrzés tárgyát képezi, nem teljesülés esetén a Kérelem elutasításra kerül.

Tájházakra vonatkozó kérelem csak olyan ingatlanok esetében fogadható be, amelyek az a) b) és d) pontoknak együttesen tesznek eleget.

B. Népi építészeti emlékek tervezett helyreállítására vonatkozó irányadó szakmai és műszaki ajánlások:

- hagyományos építőanyagok (pl. vályogtégla, téglá, fa, égetett agyag cserép, nád, szalma) használata,
- hagyományos műszaki megoldások alkalmazása (pl. tapasztás), mai műszaki megoldások megfontolt használata (pl. beton és szigetelő anyagok, fóliák kerülése),
- a meglévő történeti szerkezetek, építészeti elemek és építőanyagok megtartása (pl. tető, ajtó, ablak, hajópadló, tüzelőberendezés). Elbontás vagy csere csak kivételes esetben fogadható el, a helyreállítás megvalósíthatatlanságát alátámasztó szakvélemény alapján lehetséges,

- a megsemmisült építészeti elemek történeti források, helyi analógiák alapján történő rekonstrukciója (műemléki szakértői nyilvántartásban szereplő kutató által végzett építéstörténeti és helyi analógiákra vonatkozó vizsgálatok alapján),
- a fenntarthatóságot biztosító funkció tervezése (pl. közösségi funkció, közösségi funkció) az épület eredeti térszervezéséhez és rendeltetéséhez igazodóan.

A történeti értékek megőrzésére és megújítására vonatkozó ajánlásokat részletesebben az online felületen a „Dokumentumok” menü alatt hozzáférhető Műszaki Segédlet tartalmazza. A szakmai előkészítés (kutatás, értékazonosító és állapotfelmérő dokumentációk, szakvélemények és építészeti tervdokumentáció elkészítése) során az ajánlások figyelembevételével szükséges eljárni.

Meglévő műemléki (történeti) érték bontása, valamint a népi építészeti emlék telkén új épület emelése nem támogatható, a kérelmezett szakmai előkészítésnek vagy építési tevékenységnek ez nem lehet célja. Elbontás vagy csere csak kivételes esetben a helyreállítás megvalósíthatatlanságát alátámasztó szakvélemény alapján lehetséges. Meglévő műemléki érték bővítése csak arányos kiegészítésként, a történeti értéket képviselő épület/épületrész teljesértékű felújításán túl valósítható meg a népi építészeti értékek tiszteletben tartásával.

A Program nem támogatja a népi építészettől idegen anyaghasználat, építészeti formák alkalmazását és az épület eredeti tömegét és térstruktúráját sértő beavatkozásokat, épületidegen funkció kialakítását. A támogatás célja a meglévő hagyományos építészeti értékek megőrzése és helyreállítása, így teljes történeti épület elbontására, újjáépítésére, új épület tervezésére és építésére, tetőtér beépítés kialakítására/ megtartására támogatás nem kérelmezhető.

A kérelmezhető szakmai előkészítésben a Megvalósító az értékmegőrző, megtartó szemléletű felújítást megalapozó dokumentációk elkészítését és a szakmai előkészítő dokumentációkra alapozott veszélyelhárító, állagmegóvó, valamint részleges vagy teljes helyreállító épületfelújítási tevékenységet támogatja.

A 2.A. pont szerinti népi építészeti emlék építészeti értékeinek azonosítását és a helyreállítások szakszerűségét szolgáló támogatási forma a történeti értékek megállapítását rögzítő, illetve az épület szerkezeteinek állapotát értékelő dokumentációk (építészeti felmérés, építéstörténeti dokumentáció értékleltárral, statikai és faanyagvédelmi szakvélemény, diagnosztika, falkutatás, szakrestaurátori terv) és az építészeti terv elkészítésére szolgál.

A Népi Építészeti Programban részt vevő ingatlanokra vonatkozóan az érték-azonosítás szakmai alapját jelenti országos és helyi védettségű ingatlan esetében is az Építéstörténeti dokumentáció és annak részét képező értékleltár. Az értékleltár adattartalmát és felépítését *A kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról* szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. számú melléklet 2.pontja adja meg, és e kormányrendelet 3. melléklet 3.1. pontja írja le az Építéstörténeti tudományos dokumentáció felépítését.

A szakvéleményeket műemléki szakértői névjegyzékben szereplő szakértő készítheti. A műemléki érték dokumentálása, épületkutatás, épületdiagnosztika (statika, faanyagvédelem, vízszigetelés stb.) és restaurátori szakértői névjegyzék elérhető:

<http://nevjegyzek.e-epites.hu/>

(Javasolt a korábbi, több adatot tartalmazó archív oldal használata is, amíg a fenti linkeken nem szerepeltetnek a szakértők megkeresését segítő több adatot:

<https://2015-2019.kormany.hu/hu/miniszterelnokseg/kulturalis-oroksegvedelemert-es-kiemelt-kulturalis-beruhazasokert-felelos-allamtitkar/regeszeti-es-muemleki-szakertoik-nevjegyzekek/muemlekvedelem>)

A tervdokumentációkat kamarai jogosultsággal rendelkező építész tervező készítheti. A szakmagyakorláshoz szükséges kamarai jogosultsággal rendelkező építész tervezők, felelős műszaki vezetők listája a Magyar Építész Kamara honlapján érhető el:

<https://eugyintezes.mekon.hu/index.php?u=nevjegyzekek>

A szakmai előkészítésre vonatkozó Támogatási Kérelem a későbbiekben egy (építési tevékenységgel járó) helyreállításra benyújtandó Támogatási Kérelem megalapozó dokumentációja lehet. (Az Útmutató 4. pontja sorolja fel a szakmai előkészítő tevékenységre vonatkozó Támogatási Kérelem kötelező mellékleteit.)

C. Kérelmezők köre

A népi építészeti emlékek helyreállítását megelőző szakmai dokumentációk elkészítéséhez, illetve a szakmai előkészítéssel már rendelkező ingatlanok esetében az épületfelújításra igényelhető támogatásra kérelmet nyújthatnak be a védelem alatt álló népi építészeti emlékek **belföldi (magyar) lakóhellyel vagy belföldi tartózkodási hellyel rendelkező természetes és belföldi székhellyel rendelkező jogi személy tulajdonosai, haszonélvezői, vagyonkezelői, valamint önkormányzati tulajdon esetén az ingatlan használói, abban az esetben, ha nem esnek az alábbi a) -h) pontokban felsoroltak körébe.**

Nem jogosultak támogatásra:

- a) központi költségvetési szervek;
- b) azok, akik az Áht 50. § (1) bekezdés b) pontja szerint, a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvényben foglalt kötelezettségüknek nem tettek eleget;
- c) azok, akik nem minősülnek az Áht 50. § (1) bekezdés c) pontja, azaz a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nyt.) 3. § (1) bekezdés 1. pontja szerinti átlátható szervezetnek;
- d) azok, akikre nézve az Áht. 48/B. § (1) bekezdésben meghatározott feltételek bármelyike fennáll;
- e) azok, akik az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Ávr.) 75. § (2) bekezdés b) pontja értelmében jogerősen elrendelt végelszámolás vagy csődeljárás alatt állnak, illetve amelyek ellen felszámolási eljárás, vagy a megszüntetésére irányuló egyéb eljárás van folyamatban;
- f) azok, akik nem felelnek meg a rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményeinek az Áht. 50. § (1) bekezdés a) pontja, valamint az Ávr. 82. § (1) bekezdése értelmében, valamint azok, akik
 1. az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 16 § (1) bekezdésében és az 1. melléklet 3. pontjában vagy 16 § (1) bekezdésében

- és az 1. melléklet 4. pontjában, illetve az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény 11. §-ában foglalt, a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésével összefüggő bejelentési kötelezettség elmulasztották;
2. a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 34. §-ában meghatározott, a munkavállalói jogalanyisággal kapcsolatos életkori feltételekre (ideértve a gyermekmunka tilalmát is) vonatkozó rendelkezéseket megsértették;
 3. jogszabályban, kollektív szerződésben vagy a miniszter által az ágazatra, alágazatra kiterjesztett kollektív szerződésben megállapított munkabér mértékére és a kifizetés határidejére vonatkozó rendelkezéseket megsértették;
 4. a munkaerő-kölcsönzésre vonatkozó, az MT. 215. § (1) bekezdésének a nyilvántartásba vétellel kapcsolatos szabályait megsértették;
 5. az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) alapján az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt hatóság, vagy bíróság a költségvetési támogatás igénylésének időpontját megelőző két éven belül – a korábbival azonos jogsértés miatt – jogerős és végrehajtható bírósággal sújtott vagy a központi költségvetésben történő befizetésre kötelezett;
 6. a harmadik országbeli állampolgár:
 - a. munkavállalási engedély, vagy
 - b. a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény szerinti keresőtevékenység folytatása céljából összevont engedélyezési eljárás keretében kiadott összevont engedély nélkül történő foglalkoztatása miatt hatóság, illetve bíróság a költségvetési támogatás igénylésének időpontját megelőző két éven belül jogerős és végrehajtható bírósággal sújtott vagy a központi költségvetésbe történő befizetésre kötelezett.
 - g) az, aki a támogatási döntés tartalmát érdemben befolyásoló valótlan, hamis vagy megtévesztő adatot szolgáltatott vagy ilyen nyilatkozatot tett;
 - h) az, aki nem felel meg a Tájékoztatóra vonatkozó 8. pontban részletezett állami támogatási szabályoknak.

A **természetes személyek** esetén a Támogatási Kérelem benyújtásának feltétele a **köztartozás-mentesség**. Jogi személyek és egyéni vállalkozók esetében **is kell a köztartozás-mentességet igazolni**. Az egyéni vállalkozóként támogatást benyújtó magánszemélyekre a *szervezetekre* vonatkozó nyilatkozat- és igazolásminta használatos. Ezen felül a jogi személyek esetében a szervezet létét igazoló dokumentum (30 napnál nem régebbi cégkivonat, bírósági kivonat, törzskönyvi kivonat stb.) is szükséges a kérelem befogadásához, majd az elbíráláshoz. A köztartozás mentességet a Kérelmező önmaga nem igazolhatja, kizárólag hiteles hatósági dokumentum fogadható el.

Egy védelem alatt álló épített örökségi elemre **ingatlanonként csak egy** Támogatási Kérelem nyújtható be támogatási kiírásonként.

A Népi Építészeti Program keretében adott ingatlanon korábban támogatott tevékenységre Támogatási Kérelem **azonos tartammal** ismételt nem nyújtható be. ***Az államháztartás más alrendszeréből már támogatott azonos tevékenységre a Népi Építészeti Program keretében további Támogatási Kérelem nem nyújtható be.***

(A Kérelmezőnek a Támogatási kérelem benyújtásakor nyilatkoznia és igazolnia kell, hogy az államháztartás más alrendszeréből igényelt-e és felhasznált-e támogatást az ingatlanra vonatkozólag 10 éven belül. Ezen túlmenően a támogatási szerződés megkötéséig tudomására jutott további azonos célú támogatások jogszerű felhasználásáról is nyilatkoznia szükséges.)

Támogatási Kérelmet nem nyújthat be az, aki egy korábban megítélt támogatás szakmai lezárását nem kezdeményezte és beszámolási kötelezettségének nem tett eleget.

A *Lechner Tudásközpont lebonyolításában* a Népi Építészeti Program keretében megvalósított támogatás lezárását igazolni szükséges. Igazolásként nem elegendő a Támogatott által elkészített beszámoló, hanem a LTK által kiállított a beszámolót és elszámolást elfogadó nyilatkozat bemutatása szükséges.

A Kubinyi Ágoston Programban korábban, 5 (öt) éven belül támogatott épületfelújítási tevékenység ugyanazon célra nem vehető igénybe!

3. A Támogatási Kérelem benyújtásának módja

A Támogatási Kérelmek benyújtása **kizárólag** a Teleki László Alapítvány által működtetett nepiprogram.hu internetes online felületen történő regisztrálást követően, egy ott kezdeményezett kérelemhez tartozó űrlapok és sablonok kitöltésével és a kötelező mellékletek online felületen történő visszacsatolásával lehetséges.

A Támogatási Kérelem kizárólag a fentebb jelzett online felületen keresztül, **digitális formában** nyújtható be. A Támogatási Kérelem benyújtása nem díjköteles.

A Támogatási Kérelem beérkezését követően a Megvalósító 15 (tizenöt) munkanapon belül rendszerüzeneten keresztül értesítést küld a Kérelmező részére a benyújtott Támogatási Kérelem befogadásáról, szükség szerint hiánypótlás kéréséről vagy elutasításáról a formai és tartalmi követelmények vizsgálatát követően.

4. A Támogatási Kérelem kötelező mellékletei

Az online kitöltendő űrlapok adattartamát az Űrlapmintákban lehet előzetesen áttekinteni. (Az online felületen a „Dokumentumok” menü alatt elérhető, előzetes áttekintésre létrehozott űrlapminták tájékoztató jellegűek.) Az űrlapok kitöltése és benyújtása **kizárólag az online felületen** keresztül történhet. A Támogatási Kérelem keretében az alábbi űrlapok kitöltése és mellékletek csatolása szükséges:

1. **Személyes adatok:** a Kérelmező (szerződő fél) legfontosabb adatait tartalmazza, illetve amennyiben nem a Kérelmező, hanem meghatalmazottja nyújtja be a kérelmet, a Benyújtó adatait is. (1. űrlapoldal)
2. **Projekt adatok:** a fejlesztéssel érintett ingatlan legfontosabb adatait (cím, védettség típusa) tartalmazza. (2. űrlapoldal)

3. **Ingtalan bemutatása:** a fejlesztéssel érintett ingatlan történetének, értékeinek és jelenlegi állapotának, korábbi felújítások szöveges bemutatása; max 2000 karakter terjedelemben. (3. űrlapoldal)
4. **A tervezett fejlesztés részletes bemutatása:** a beavatkozások, tevékenységek, igénybevett szolgáltatások szöveges ismertetése és kiválasztása, a fejlesztést követő hasznosítás leírása. Az online felületen legördülő menüpontok közül valamennyi tervezett munkanemet, munkaelemet ki kell választani (4. űrlapoldal). Az itt kiválasztott munkanemek jelennek meg a pénzügyi terv űrlapon.
5. **Pénzügyi terv:** az adatmezők kitöltésével állítható össze, melyben a 4. űrlapon kiválasztott tevékenység/munkanem költségét bruttó összegben kell megadni, vagyis a tervezett tevékenységnek megfelelő pénzügyi terv sorban rögzítve az igényelt összegeket. Az online rendszer a bevitt adatok alapján számolja ki az igényelt támogatás és az ahhoz tartozó minimálisan szükséges önerő **bruttó** összegét (Nem természetes személy esetén az ÁFA nyilatkozat figyelembevételével). (5. űrlapoldal)
6. **Csatolandó mellékletek (6. űrlapoldal):**
 - a. **Tulajdonjog igazolása:** 30 napnál nem régebbi (digitálisan lekérhető) **szemle típusú** (nem teljes típusú másolat), nem hiteles, **tehermentes tulajdoni** lap (pdf formátumban). Az egyszerűsített határozat típusú dokumentum tulajdoni lap másolatként nem használható, így el sem fogadható. A haszonélvezeti jog vagy az özvegyi jog nem minősül tehernek. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételeket és az esetlegesen csatolandó további dokumentumokat (pl. Használati megállapodás - kizárólag önkormányzati tulajdon esetében, társtulajdonosi hozzájáruló nyilatkozat, vagyionkezelő vagy haszonélvező esetében tulajdonosi hozzájáruló nyilatkozat) jelen Útmutató 8. pontja tartalmazza.
 - b. **Fotódokumentáció:** a fejlesztéssel érintett épület/építmény a Támogatási Kérelem benyújtáskori állapotát bemutató minimum 20, maximum 30 színes fotó csatolása (jpg formátumban), a kép tartalmának rövid szöveges leírásával. Tehát minimum 20 db, meghatározott témájú kép csatolása szükséges az alábbi felsorolás szerint:
 - utcaképi össznézet (az ingatlan és szomszédos épületekkel)
 - utcai nézet (ház és kerítés)
 - utcai nézet (telekhatár felőli nézet szomszédos épülettel)
 - utcai homlokzatrészlet (ablak)
 - utcai részlet (tető, eresz)
 - ház teljes udvari nézete (udvari homlokzat és tornác a tetővel)
 - ház udvari homlokzat részletei (ablak)
 - ház udvari homlokzat részletei (ajtó)
 - ház udvari homlokzat részletei (tornác, eresz)
 - lakóház és gazdasági épületek (össznézet udvarral)
 - épület tetőszerkezet (padlástéri fotó faszerkezettel)
 - épület belső (ajtóval)
 - épület belső (ablakokkal)
 - épület belső (födémmel)
 - épület belső (boltozattal)
 - lakóépület értékes részlet*valamint, ha van gazdasági épület, akkor további:*

- gazdasági épület (utca felőli nézet)
- gazdasági épület (udvar felőli nézet)
- gazdasági épület (hátsó kert felőli nézet)
- gazdasági épület részlet (nyílászáró)
- gazdasági épület részlet (szerkezet)
- opcionális (további helységek belső képe, értékes részletek, ablakok, ajtók, tüzelőberendezés, burkolatok, pince).

Lakó és gazdasági funkciótól eltérő épület/építmény esetében a bemutatás meghatározott témáihoz igazodó megjelölésekhez, valamint a további opcionális feltöltésekhez szükséges feltölteni elvárt számú képi dokumentációt, magyarázó képaláírással ellátva.

- c. **Saját forrás rendelkezésre állásának igazolása:** jelen Útmutató 10. pontjában részletezetteknek megfelelően.
- d. **Költségterv és alátámasztó ajánlatok:** részletes költségterv .pdf formátumban (táblázatos formában tartalmazza -a pénzügyi terv alátámasztására- a tervezett tevékenységeket és azok részletezett nettó, áfa és bruttó költségeit, árajánlatokkal alátámasztva). A költségtervet alátámasztó tervezői, szakértői vagy kivitelezői (indikatív) árajánlatok feltöltése is szükséges. Saját tevékenység nem számolható el, és nem tervezhető a költségtervben. Épületfelújítási munkák esetében költségvetés készítő programban elkészített, vagy egyéb formában előállított részletes költségvetés kiírás .pdf formátumban. A generáltervező/generálkivitelező/pályázatíró szolgáltatási díja nem számolható el a támogatás terhére és nem tervezhető a részletes költségtervben.
- e. **Védettségi rendelet (helyi védelem esetén):** a helyi (egyedi vagy területi) védettséget megállapító önkormányzati településkép-védelmi rendelet (mellékletekkel egyetemben) teljes tartalmú digitális másolatának csatolása szükséges, melyet az ingatlanra vonatkozó védettségi jelleg beállításával az online rendszer kötelezően feltöltendő mellékletként listáz. (Védettség igazolását részletesen ld.: jelen Útmutató 11. pontjában).
- f. **Szakértői anyagok (épületfelújításra vonatkozó kérelem esetén):** az az ingatlan felújítását előkészítő szakértői dokumentációk (szakvélemények, tervdokumentáció) vonatkozó ponthoz történő feltöltése a végezni kívánt tevékenység alapján az online felületen kötelezően csatolandó elemként jelenhet meg. A döntés megkönnyítése érdekében abban az esetben is csatolandó, amennyiben a tervezett tevékenység nem engedélyköteles.

A tervezett fejlesztés bemutatása során a legördülő menüből kiválasztott munkanemek alapján különböző **szakmai dokumentációk** (pl. építéstörténeti dokumentáció és értékleltár, faanyagvédelmi szakvélemény) csatolása szükséges (.pdf formátumban). A dokumentációk a kiválasztott munkanemek szerint jelennek meg kötelező elemként az online feltöltési felületen. A szükséges dokumentációk részletezését jelen Útmutató mellékletét képező Műszaki Segédlet tartalmazza. A Támogatási Kérelem mellékleteként benyújtandó szakmai dokumentációk tartalma és jellege eltérhet az engedélyezési folyamat során alkalmazandó jogszabályokban rögzített elvárásoktól. A bővebb dokumentációk a szakmai döntés megalapozottságát szolgálják. **Tervdokumentáció:** a hatályos jogszabályok szerint szükséges hatósági/építési/restaurálási engedélyezési tervdokumentáció digitális formában

(egy darab ún. összefűzött .pdf formátumban) való csatolása. (Felhívjuk a figyelmet, hogy a történeti értékek gondos megőrzéséhez és felújításához az építési tevékenységet megelőzően kiviteli (részlet)tervek készítése válhat majd szükségessé. A tervdokumentáció minimálisan elvárt tartalma: felmérési tervek állapot rögzítéssel, felújítási tervek a tervezett beavatkozások részletes és pontos ismertetésével, műszaki leírás, tervezői költségvetés kiírás)

- g. **Örökségvédelmi engedély/ bejelentés igazolása:** A tervezett fejlesztésben bejelölt munkanemek alapján az online felület felkínálja az adott tevékenységhez kötelezően feltöltendő engedélyeket. A védettség jellegétől függően örökségvédelmi vagy építésügyi hatósági engedély szükséges. A jelen Útmutató mellékletét képező Műszaki Segédlet eligazodást nyújt ebben. *Szakmai előkészítésre* vonatkozó kérelem esetén műemléki védettség esetén az örökségvédelmi/építésügyi hatósági engedélyezési eljárás lefolytatásának szükségességére vonatkozó hatósági igazolás, vagy helyi védelem esetén településképi bejelentési eljárás lefolytatásának szükségességére vonatkozó polgármesteri igazolás bemutatása. *Épületfelújításra* vonatkozó kérelem esetén pedig az elkészített szakmai előkészítés alapján megszerzett örökségvédelmi/építésügyi hatósági engedély határozat, vagy a településképi vélemény/bejelentési eljárásban született döntés bemutatása.

Az engedélyek lapjait egy darab ún. összefűzött .pdf (max. 20 MB) formátumban kell feltölteni.

- h. **Egyéb opcionális feltöltések:** az épület bemutatását segítő, értékeinek feltárásához elkészített dokumentációk vagy korábban mások által megjelentetett ismertetések (maximum 10 db, .pdf formátumban). Ide töltendők fel a korábbi támogatások elszámolását igazoló dokumentumok.
- i. **Természetes személy Kérelmező esetén benyújtandó további dokumentumok:**
1. „Nyilatkozat támogatási döntéshez természetes személy kérelme esetén” kezdetű dokumentum a Kérelmező által aláírva;
 2. 30 napnál nem régebbi Nemzeti Adó- és Vámhivatal által kiállított igazolás a Kérelmező köztartozás-mentességéről, mely tartalmazza a kérelmező adóazonosító jelét (csak egyéni vállalkozói adószám feltüntetése nem elegendő). A köztartozásmentes adatbázisból lehívott dokumentum nem elégséges, a NAV igazolást nem helyettesíti;
 3. Meghatalmazott eljárása esetén a meghatalmazás legalább teljes bizonyító erejű magánokiratba foglaltan (két tanú hitelesíti az aláírásokat);
 4. Közös tulajdon esetén a társtulajdonos hozzájáruló nyilatkozata (legalább teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalva);
 5. Vagyonkezelő vagy hasznélvező kérelmező esetén tulajdonosi hozzájárulás (legalább teljes bizonyító erejű okiratba foglalva).
Önkormányzati tulajdont használó esetén tulajdonos, illetve/és vagyonkezelő hozzájáruló nyilatkozata

- j. **Jogi személy kérelme esetén benyújtandó további dokumentumok:**
1. Nyilatkozat átláthatóságról;

2. „Nyilatkozat támogatási döntéshez szervezet kérelme esetén” kezdetű dokumentum Kérelmező cégszerű aláírásával ellátva;
3. A szervezet létezését igazoló, aktuális (30 napnál nem régebbi) dokumentum (pl. cégkivonat, bírósági kivonat, törzskönyvi kivonat);
4. Adótartozás, köztartozás mentességet igazoló dokumentum (gazdasági társaságok esetén NAV igazolásként a köztartozásmentes adatbázisból lehívott dokumentum nem fogadható el.);
5. Meghatalmazott eljárása esetén a meghatalmazás (legalább teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalva);
6. Közös tulajdon esetén a társtulajdonos hozzájáruló nyilatkozata (legalább teljes bizonyító erejű okiratba foglalva);
7. Vagyonkezelő kérelmező esetén tulajdonosi hozzájárulás.
8. Önkormányzati tulajdont használó esetén tulajdonos, illetve/és vagyonkezelő hozzájáruló nyilatkozata.

Az online felületen az űrlapok kitöltése és a csatolandó mellékletek feltöltésének teljesítése még nem jelenti automatikusan a támogatási kérelem benyújtását. A kitöltés és feltöltés lezárásával, majd a felület által generált nyilatkozatok letöltését, aláírását, visszatöltését követő benyújtási folyamat lépéseinek végrehajtásával történik meg a kérelem benyújtása.

Amennyiben a Támogatási Kérelem beérkezésekor a Kérelmező fenti dokumentumok valamelyikét nem nyújtja be, vagy a sablonok kitöltése nem megfelelő, a Megvalósító **egyszeri** alkalommal a megadott e-mail címre hiánypótlási felhívást intéz a Kérelmezőhöz.

Felhívjuk a Kérelmezők figyelmét, hogy a Tájékoztató mellékletét képző nyilatkozat nyomtatványok és űrlapminták tájékoztatásul szolgálnak, azok Kérelmezőre vonatkozó pontos tartalmát a Támogatási Kérelem benyújtásának lezárásakor az online felületkezelő rendszer állítja elő a Kérelmezőre vonatkozó adatokkal automatikusan kitöltve. Az online kitöltő program által létrehozott nyilatkozat bármilyen jellegű megváltoztatása, átírása a Támogatási Kérelem elutasítását vonhatja maga után.

5. Támogatási Kérelmek elbírálásának módja

Amennyiben a beérkezett Támogatási Kérelem arra alkalmas, a Támogatási Kérelem befogadásáról a Megvalósító – a benyújtástól számított tizenötödik munkanapig – a megadott e-mail címre **befogadó nyilatkozatot** bocsát ki, amely nyilatkozat a támogatási kérelem befogadását, Bíráló Bizottság elé terjesztését jelenti, azonban **nem jelenti** a Támogatási Kérelem formai, illetve tartalmi megfelelőségének igazolását.

A befogadott Támogatási Kérelem esetében egy alkalommal a megadott e-mail címre hiánypótlási felhívás kiküldésére kerül sor, amennyiben:

- a Támogatási Kérelem hibásan vagy hiányosan került benyújtásra, és a hibák, hiányosságok olyan jellegűek, hogy hiánypótlás keretében pótolhatók,

- az igényelt támogatás összege meghaladja a minimálisan vagy maximálisan igényelhető támogatási összeget, vagy a támogatási arány meghaladja a Tájékoztatóban meghatározott támogatás mértékét,
- a Kérelmező nem csatolja hiánytalanul a jelen Útmutató 4. pontjában előírt dokumentumokat, nyilatkozatokat, igazolásokat.

Nem minősülnek pótolhatónak az előírt szükséges dokumentumok, ha a hiányosságok mértéke jelentős, a Kérelem tárgyának tartalmi összefüggéseire nem ad megfelelően elégséges információt, vagy az elvárt témához és tartalomhoz felvitt adatok nem megfelelőek, a csatolt dokumentumok nem értelmezhetőek (pl. üres lapok, nem releváns tartalmú dokumentációk, a folyamatban nem használt adattartalmú anyagok). Ilyen esetben a Támogatási Kérelem hiánypótlási felhívás és érdemi vizsgálat nélkül kerülhet elutasításra.

A Népi Építészeti Program online Támogatási Kérelem benyújtására létrehozott felületén a regisztrációt követően, az adatok feltöltése, a szükséges dokumentációk benyújtása a rendelkezésre állástól folyamatos, a feltöltés egyes fázisai időszakosan is menthetőek. A feltöltött adattartamú, de (aláírás után feltöltött, teljes terjedelmében látható) jogi nyilatkozattal nem lezárt Támogatási Kérelmek nem minősülnek benyújtottnak, érdemi bírálat nélkül elutasításra kerülnek.

A Kérelmező a hiánypótlás rendszerüzeneten keresztül kiértékelés megküldésétől számított 7 (hét) munkanapon belül köteles a hibák kijavítására vagy a hiányok pótlására. A hiánypótlásra való felhívás a pótlandó dokumentumok jellegére tekintettel ettől eltérő, hosszabb határidőt is megszabhat. A hiánypótlás nem, vagy nem megfelelő, vagy nem a megszabott határidőben történő teljesítése esetén a Támogatási Kérelem elutasításra kerülhet.

A Támogatási Kérelem hiánypótlási felhívás és érdemi vizsgálat nélkül kerülhet elutasításra, akkor, ha

- a Kérelmező nem tartozik a 2.C pontban rögzített, a támogatás igénybevételére jogosultak körébe,
- nem ítéltető meg támogatás a Kérelmező részére a 2.C pont szerint,
- a Támogatási Kérelem nem a 2.A pont szerinti ingatlanra vonatkozik.

Az Áht., Ávr. VI. fejezet – támogatások felhasználására vonatkozó előírásainak maradéktalan érvényesítése és a Támogatási Kérelem elbírálása érdekében a Megvalósító Teleki László Alapítvány Bíráló Bizottságot hozott létre.

Amennyiben a Támogatási Kérelem megfelel a Tájékoztatóban és az Útmutatóban rögzített feltételeknek, a Megvalósító szakmai értékelésre a Bíráló Bizottság elé terjeszti. A támogatható kérelmekről kizárólag a Bíráló Bizottság foglal állást. Az értékelés főbb szempontjai:

- a támogatási célnak való megfelelés, a műemléki/történeti érték megőrzése,
- a 2.B pontban megfogalmazott műszaki ajánlások teljesülése, az azoknak való megfelelés,
- a műemléki/történeti értékek megléte és állapota,
- a műemlék értéke és veszélyeztetettsége,
- a tájház-épület szakmai listákon elfoglalt helye (elsősorban a *Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékéről* szóló 27/2015. (VI. 2.) MvM rendelet 5. számú

mellékletben helyrajzi számmal is azonosított, továbbá a tájház hálózat Magyarországon (K) (2000) című – The Network of Rural Heritage Buildings in Hungary (28/12/2000) – felterjesztésben szereplő ingatlan),

- az egyedi védettség,
- a program megvalósításának realitása,
- a népi építészeti emlékek kutatásában, tervezésében jártas, referenciákkal rendelkező kutatók, szakértők, építészek bevonása az előkészítési dokumentációk elkészítése során,
- a költségvetés megalapozottsága és a szakmai programhoz való illeszkedése,
- a Támogatási Kérelem szakmai kidolgozottsága, megalapozottsága, igényessége,
- a tervezett hasznosítás illeszkedése a műemléki/történeti értékhez,
- az épület bemutatásából megismerhető történeti értékek megléte és azok építészeti minősége, valamint az ingatlan tervezett hasznosítása.

A támogatás – jellegéből adódóan – elsősorban az ingatlan legalább középtávú hasznosításában gondolkodó tulajdonosok értékmegőrző tevékenységét részesíti előnyben.

A Bizottság a formai szempontból már megvizsgált Támogatási Kérelmeket tartalmuk szerint értékeli, majd rangsort állít fel. Minden szakmailag elfogadható Támogatási Kérelemhez kapcsolódóan a Bizottság javaslatot tesz a támogatás összegére is, amely az igényelt összegnél alacsonyabb is lehet. A Támogatói döntés a szerződés-kötés feltételeként jogi elvárásokat, a Bíráló Bizottság véleménye alapján konkrét műszaki kikötéseket és szakmai elvárásokat, feltételeket határozhat meg.

A Bíráló Bizottság a bírálat során az alábbi kategóriákba sorolja a kérelmeket:

- a) Támogatási Kérelem támogatása a teljes igényelt összeggel (illetve tájházak esetében, veszélyeztetettségre tekintettel pozitív eltérési javaslattal);
- b) Támogatási Kérelem támogatása csökkentett mértékkel;
- c) Támogatási Kérelem feltétellel (pl. dokumentáció utólagos benyújtása, vagy műszaki kikötések) történő támogatása;
- d) Támogatási Kérelem elutasítása.

A Bíráló Bizottság javaslatának figyelembevételével a Megvalósító dönt a kérelmek támogatásáról, és legkésőbb a javaslat kézhezvételétől számított 15 (tizenöt) munkanapon belül kiküldi a döntésről az értesítéseket rendszerüzeneten keresztül formában a támogatásban részesülő Kérelmezők részére. Az értesítés tartalmazza a megítélt támogatás igénybevételének feltételeit és a megvalósítás határidejét.

Részben támogatott kérelmek esetén a Megvalósító döntésében

- vagy a kérelemben szereplő teljes szakmai program megvalósítását
 - vagy meghatározott munkanemek megvalósítását (ütemezett felújítást),
- írhatja elő a Bíráló Bizottság észrevételeinek figyelembevételével.

Műszaki kikötések meghatározása esetén a Kérelmezővel a pénzügyi terv és szakmai program, kikötéseknek megfelelő módosítása után köthető meg a Támogatási szerződés. Dokumentáció utólagos benyújtásának előírása esetén a Kérelmező a Támogatási Szerződés megkötése előtt

megküldi azokat Megvalósító részére. A módosításban, illetve a dokumentum megküldésében elvárható – meghatározott határidőn belüli- együttműködési kötelezettség nem teljesülése esetén, a Megvalósító a Támogatási Szerződés megkötését nem kezdeményezi.

6. Tájékoztatás a Támogatási Szerződés megkötéséről

Támogatott Kérelmek esetében – a szerződési feltételek teljesülésével – a Megvalósító kezdeményezi a szerződéskötést, a Támogatási Szerződés letöltési lehetőségét biztosítja az online felületen.

Amennyiben a Kérelmező a szerződésben foglaltakkal egyetért, az abban szereplő kötelezettségeket, műszaki kikötéseket, pótlólag megkért dokumentációk benyújtását maradéktalanul vállalni tudja, úgy az általa aláírt – formai hibától mentes és a szerződéskötéshez szükséges dokumentumok teljességét tartalmazó – Támogatási Szerződés 3 aláírt példányát kézhezvételétől/letöltésétől számított 7 (hét) munkanapon belül köteles visszajuttatni a Megvalósító részére postai úton. A megítélt támogatás mértékének függvényében Megvalósító megszabhatja, hogy az aláírás közjegyző előtt történjen. A közjegyző díjazása, illetve a szerződés részét képező banki felhatalmazó levél kiállításának esetleges banki költsége a Kérelmezőt terheli.

A Támogatási Szerződéseket Megvalósító a hozzá beérkezéstől számított 15 (tizenöt) munkanapon belül írja alá, majd 1 (egy) aláírt példányt visszaküld a Kérelmezőnek.

A Bíráló Bizottság döntésében meghatározott kikötések és feltételek érvényesítése, valamint pontosítása a szerződéskötés után megtartott helyszíni szemlén történik a Mentor segítségével, aki a folyamat szakszerű lebonyolításához szükséges dokumentációkat és azok elvárt szakmai tartalmát meghatározza és egy emlékeztetőben rögzíti.

Elutasítás esetén a döntésről a Megvalósító értesíti a Kérelmezőt, amely tartalmazza a Támogatási Kérelem elutasítása kapcsán a Bíráló Bizottság által megfogalmazott szakmai véleményt.

7. Kifogás benyújtásának kizártsága

A jelen támogatási kiírás keretében nyújtott támogatás nem pályázati úton biztosított költségvetési támogatás, a benyújtott Támogatási Kérelmek egyedi támogatási igényeknek minősülnek. Erre tekintettel és figyelembe véve az Ávr. 102/D. § (1) bekezdésében foglaltakat, a támogatási döntéssel szemben kifogás nem nyújtható be.

8. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek

Nem támogatható olyan projekt, amely a beruházást, illetve a fejlesztést olyan ingatlanon kívánja megvalósítani, amely a Támogatási Kérelem benyújtásának időpontjában nem **per-, teher- és igénymentes (ide nem értve a haszonélvezeti vagy özvegyi jogot)**, épületfelújítás esetén legalább a fenntartási kötelezettség idejére. (Önkormányzatok esetén a használati

szereződés a fenntartási kötelezettség időszaka alatt semmilyen jogcímen nem szüntethető meg.) A támogatás – jellegéből adódóan – elsősorban az ingatlan legalább középtávú hasznosításában gondolkodó tulajdonosok értékmegőrző tevékenységét részesíti előnyben. A tehermentesség alól kivételt képeznek a Magyar Állam által a családtámogatási rendszer keretében nyújtott támogatások. (Pl. CSOK, falusi CSOK stb.)

Amennyiben a fejlesztést osztatlan közös tulajdonban álló és osztott használatú ingatlanon kívánják megvalósítani, a Támogatási Kérelem benyújtásának feltétele a tulajdonostársak között közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba (mely tartalmazza a dokumentumban szereplők minden azonosító adatát, valamint legalább két tanú előtt aláírt) foglalt használati megállapodás csatolása. (Az osztott használat azt jelenti, hogy a tulajdonostársak az ingatlant vagy annak egy részét fizikailag elkülönülten használják.)

Amennyiben az ingatlan a Kérelmező kizárólagos tulajdonában van, a Kérelmezőnek azt (digitálisan lekérhető, nem hiteles elegendő) **szemle típusú**, (nem teljes másolat) 30 napnál nem régebbi tulajdoni lap csatolásával szükséges igazolnia. Az egyszerűsített határozat típusú dokumentum tulajdoni lap másolatként nem megfelelő. Adás-vételi szerződés a tulajdonjog igazolására nem elegendő.

Amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan

- nincs a Kérelmező tulajdonában, vagy
- nincs a Kérelmező tulajdonában és a Kérelmező vagyonkezelő vagy hasznélvező vagy
- nem a Kérelmező kizárólagos tulajdona,

úgy a Támogatási Kérelemmel értelemszerűen az alábbi dokumentumok csatolása szükséges:

- 1) Legalább olyan – a Kérelmező tulajdonjogának bejegyzési kérelmét széljegyen szereplő tulajdoni lap, amelyből megállapítható, hogy a Kérelmező a kérelem benyújtását megelőző időpontban tulajdonjogot fog szerezni;
- 2) Tulajdonosi vagy vagyonkezelői nyilatkozat, illetve a hasznélvező, vagy az özvegyi jog jogosultjának nyilatkozata arról, hogy az ingatlan tulajdonosa, vagyonkezelője, hasznélvezője, illetve az özvegyi jog jogosultja hozzájárul a Támogatási Kérelemben foglalt projekt megvalósításához és a támogatási időszak során megvalósuló (infrastrukturális) fejlesztések Kérelmező általi aktiválásához, továbbá épületfelújítás esetén az ingatlan – az Ávr. 102. § (1) bekezdésének irányelveinek megfelelően – a kötelező fenntartási időszakban a fejlesztés céljára rendelkezésre áll;
- 3) Érintett ingatlan(ok) szemle típusú tulajdoni lap másolata(i).

Az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet] 7. § (1) bekezdése alapján az alábbi esetben támogatható a fejlesztés, ha a támogatás nem minősül állami támogatásnak az EUMSZ 109. cikke alapján a 107. cikkének (1) bekezdése értelmében (pl. hatósági tevékenység, térítésmentesen hozzáférhető kulturális tevékenység vagy olyan, a kulturális és természeti örökség megőrzéséhez kapcsolódó tevékenység, amely nem tekintendő gazdasági tevékenységnek).

A Megvalósító a támogatásban részesülő Kérelmezővel – az Ávr., valamint a fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 8/2016. (III. 25.) MvM rendeletben meghatározott, – a szerződéskötéshez szükséges nyilatkozatok és dokumentumok benyújtását követően köti meg a Támogatási Szerződést.

Tájékoztatjuk a Kérelmezőket, hogy a megkötésre kerülő Támogatási Szerződésben az Ávr. 102. § (1) bekezdés irányelvei követendők.

A szakmai előkészítés támogatásának lehetősége–jellegéből adódóan –elsősorban az ingatlan legalább középtávú hasznosításában elvárhatóan gondolkodó tulajdonosok értékmegőrző tevékenységét részesíti előnyben. A mentorálással is támogatott, szakmailag gondos előkészítés az értékazonosításon túl egy tervezett felújítás alapjait biztosítja.

Építési beruházás **szakmai előkészítésére vonatkozó támogatás esetén 5 évig, épületfelújításra vonatkozó támogatás esetében 10 évig fenntartási kötelezettség terheli a Támogatottat**, vagyis nem végezhet történeti értéket sértő beavatkozásokat, átalakításokat a támogatással érintett épületen, nem megengedett a támogatásból megvalósított tevékenységek fizikai megváltoztatása, módosítása.

Szakmai előkészítésre irányuló támogatás ellenőrzése során a Támogató jogosult annak vizsgálatára is, hogy a támogatás eredményeként létrehozott anyagokat a Támogatott a Népi Építészeti Program elveivel összhangban használja-e fel. Ennek megsértése esetén a Támogatottat –folyósítástól –számított 5 (öt) évig Visszafizetési kötelezettség terheli, amelyet kamatokkal együtt köteles teljesíteni.

Építési beruházással járó tevékenységek esetén a megkötésre kerülő Támogatási Szerződésben – az Ávr. 102. § (1) bekezdésének megfelelően – a Kérelmező kötelezettséget vállal arra, hogy a beruházással létrehozott vagyont 10 évig csak a Megvalósító előzetes jóváhagyásával idegenítheti el, adhatja bérbe vagy más használatába, illetve terhelheti meg, továbbá amennyiben nem tesz eleget fenntartási kötelezettségének, hogy a támogatással megvalósított veszélyelhárítási, állagvédelmi, felújítási tevékenység eredményét 10 évig fenntartja, és a további veszélyhelyzet kialakulását megelőzi. Ennek megsértése esetén a Támogatottat – folyósítástól –számított 10 (tíz) évig Visszafizetési kötelezettség terheli, amelyet kamatokkal együtt köteles teljesíteni.

9. A megvalósításhoz szükséges engedélyek igazolásának módja

A szakmai előkészítésre irányuló tevékenység nem engedélyköteles, előzetesen nem szükséges hatósági engedélykötés csatolása. (Pl.: restaurátori, kutatási engedély a támogatott tevékenységek megvalósítási időszakában beszerezhetők.) A hatósági engedélyezési/bejelentési eljárások szükségességének hatósági igazolását azonban az online felület védettség függvényében kérheti.

Épületfelújítás esetén védettség és a hatályos jogszabályok függvényében tervtanácsi véleményezés/ építési engedély/ örökségvédelmi engedély/ örökségvédelmi bejelentés/ településképi bejelentés szükséges, melyről szóló határozat vagy igazolás kérelemhez csatolása feltétel.

10. A saját forrás biztosítására vonatkozó tájékoztató

A Támogatási Kérelem benyújtásához szükséges saját forrás rendelkezésre állása. Saját forrásként a felmerülő összköltség minimum 20%-ának meglétét kell igazolni természetes (magán)személyek, önkormányzatok (ideértve a kisebbségi önkormányzatokat is) és tájházak esetében.

Tájházak esetében a bírálati folyamat során a Bíráló Bizottság szakmai javaslatára különösen veszélyeztetett emlékek esetén az elvárt önrész mérsékelhető a felmerülő összköltség minimum 10%-ára. Erről a Megvalósítóként eljáró Teleki László Alapítvány a Támogatói döntésben rendelkezik.

Minden egyéb esetben saját forrásként a felmerülő összköltség minimum 50%-ának meglétét kell igazolni.

Saját forrás igazolásának módja:

- **Helyi önkormányzat, kisebbségi önkormányzat, társulás esetén:**
 - a képviselő-testületi, társulási tanácsi határozat, vagy
 - a képviselő-testület költségvetési rendeletébe, határozatába foglalt – a tartalék feletti rendelkezési jogot átruházó – felhatalmazás alapján a polgármester, nemzetiségi önkormányzat elnöke, illetve társulási tanács elnöke nyilatkozata;
- **Természetes és jogi személyek, egyéb szervezetek esetén:**
 - magyarországi számlavezető intézmény eredetiben aláírt 30 napnál nem régebbi hiteles igazolása, amely tartalmazza a banki folyószámla, esetleges értékpapírszámla (Kérelmezővel megegyező) tulajdonosát és a minimum a szükséges önerő összegét) – Internetbanki felületről lementett kivonat és számlatörténet stb. nem fogadható el.

Nem tekinthető saját forrásnak az államháztartás központi alrendszeréből kapott más költségvetési támogatás.

Támogatás esetén a támogatási szerződés megkötéséig **a saját forrásnak a kérelemben megadott bankszámlán szükséges rendelkezésre állnia.** Erre vonatkozóan a Megvalósító igazolást kérhet be, amennyiben a saját forrás rendelkezésére állásának igazolására más bankszámla vagy értékpapír számla került megadásra a Támogatási Kérelemben. Megítélt támogatás esetén a támogatás folyósítása a megadott bankszámlaszámra történik.

Felhívjuk a Kérelmet benyújtók figyelmét, hogy amennyiben a **tényleges költségek** a költségtervben szereplő költségekhez képest a megvalósítás során **emelkednek**, úgy a többletköltségekhez kapcsolódó fedezet megteremtéséről a **költségvetésen belüli átcsoportosítással, vagy saját forrásból köteles gondoskodni** a támogatott tevékenység **szakmai tartalmának csökkenése nélkül.**

Az Ávr. 97 §. (4) bekezdése alapján, ha a támogatott tevékenység összköltsége csökken a tervezetthez képest, a támogatás összegét az összköltség csökkenésének arányában csökkenteni

kell, több forrás esetén az eredeti arányoknak megfelelően. A támogatott tevékenység összköltségét a Költségtervben meghatározott tényleges költségcsökkenések arányában kell csökkenteni.

Kérjük támogatási kérelmük benyújtása előtt mérlegeljék kérelmük szakmai programját a rendelkezésükre álló saját forrás figyelembevételével. Kisebb forrás esetén érdemes ütemezett felújításban gondolkozni, hogy a Kérelem részbeni támogatás is eredményes lehessen.

11. Védettség igazolása

Védetté nyilvánított ingatlanok számát: a Miniszterelnökség által a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 71. § (1) bekezdés d) pontja alapján vezetett központi, közhiteles műemléki hatósági nyilvántartásban **egyedi műemlékként** szereplő örökségi elem, vagy védetté nyilvánított ingatlanok együttese (**műemléki környezet (MK), műemléki jelentőségű terület (MJT)**), vagy helyi önkormányzati rendeletben jogerősen megállapított **helyi egyedi vagy területi védelem alatt álló** népi építészeti emlék.

A program fontos feltétele, hogy a Kérelemben megnevezett épület a fentiek közül valamilyen védettséggel rendelkezzen, és ezt országos védelem esetén a hatósági nyilvántartás, helyi védelem esetén helyi rendelet is igazolja.

Nem számít védett épületnek, ha az ingatlanon lévő védettség célja nem a Kérelemmel érintett épület védelme, hanem például egy, a telken lévő szobor áll műemléki védelem alatt (ebben az esetben csak a szobor vonatkozásában nyújtható be Támogatási Kérelem). A területi védelem alatt álló együttesek esetén az egyedi népi építészeti értéket hordozó épületek, épületelemek (jellemzően külső, homlokzati) értékőrző-megújító felújítása támogatott. Tehát olyan épület vagy építmény helyreállítása támogatható, amely egyedi vagy területi védelem alatt áll és egyben népi építészeti emlék is. A két feltétel együttes fennállása szakmai ellenőrzés tárgyát képezi, nem teljesülés esetén a Kérelem érdemi bírálat nélkül elutasításra kerül.

- **Országos védettség igazolása:** a műemléki törzsszám, azonosítószám megadásával történik.
- **Helyi védettség megfelelő igazolása:**

A Népi Építészeti Program jelen támogatási kiírás keretén belül, olyan helyi védett épület esetében nyújtható be támogatási kérelem, mely helyi önkormányzati rendeletben **a kérelem benyújtásáig jogerősen megállapított helyi egyedi vagy helyi területi védelem alatt álló építészeti emlék.**

A helyi védettség igazolását az alábbi jogszabályi környezet szabályozza:

- A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet szerint:

23/A. § (1) **Helyi védelem alatt áll az a helyi építészeti örökség, amelyet a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi vagy kerületi önkormányzat – településképi rendeletében védetté nyilvánít (a továbbiakban: helyi védelem).** A helyi védelem célja a település szempontjából hagyományt őrző, az ott élt és élő emberek, közösségek munkáját és kultúráját tükröző sajátos megjelenésű, a településképet meghatározó építészeti és táji érték védelme.

- Ugyanakkor a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény szerint:

14. § (2b) 2017. december 31-ét követően településképi rendelet hiányában

a) a helyi építési szabályzat vagy az építészeti örökség helyi védelméről szóló önkormányzati rendelet helyi építészeti örökség védetté nyilvánítását és védettség megszüntetését megállapító előírásait

b) a reklámok, reklámhordozók és cégek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról szóló, valamint a településképi bejelentési eljárásról szóló önkormányzati rendelet reklámok és reklámhordozók elhelyezésére vonatkozó előírásait – a Módtv. rendelkezéseivel és a végrehajtására kiadott jogszabályokkal való összhang biztosítása érdekében –

2018. december 31-ig lehet alkalmazni.

A fentiek alapján a védettség igazolása helyi védelem esetén településképvédelmi rendeletbe foglaltan lehetséges. A teljes terjedelmű (mellékleteivel együtt) hatályos rendelet bemutatása szükséges, melyből egyértelműen megállapítható az adott ingatlanra vonatkozó védettség. Képviselő-testületi határozat, Helyi Építési Szabályzat, örökségvédelmi rendelet, arculati kézikönyv stb. helyi védettség igazolására nem alkalmas.

Az épület országos műemléki (műemlék, MK, MJT) védettségéről a következő felületeken kaphat felvilágosítást:

-Országos Építésügyi Nyilvántartás: <https://oroksegvedelem.e-epites.hu>

-területileg illetékes kormányhivatal építésügyi osztály: www.kormanyhivatal.hu

-Miniszterelnökség, Építészeti, Építésügyi és Örökségvédelmi Helyettes Államtitkárság
Építészeti és Műemlékvédelmi Főosztály, Műemlékvédelmi Osztály

Helyi védelem esetén a települési vagy körzeti jegyző adhat felvilágosítást, a helyi egyedi vagy területi védelmet a Településképi védelméről alkotott helyi önkormányzati rendelet állapítja meg. Az önkormányzati rendeletek jellemzően megtalálhatóak a Nemzeti Jogszabálytárban: http://njt.hu/njt.php?onkormanyzati_rendeletek

12. Tájékoztatás a projekt megvalósításáról, finanszírozásról

A megítélt támogatási összeg teljes egészében **támogatási előleg** formájában kerül kifizetésre a Kérelmező részére. A Támogatási Szerződés **ütemezett kifizetést** is meghatározhat a rögzített feltételekkel és határidőkkel. A támogatott tevékenység megvalósítását **mentori program** segíti, mely a folyamat kísérését, helyszíni egyeztetéseken a műszaki megoldások helyes megválasztását, a teljesítések magas színvonalú szakmaisággal történő elkészítését támogatja.

A projekt megvalósítási időszaka: 2022. október 1. és 2023. augusztus 31. között van.

A támogatási összeg terhére elszámolható költségek:

- építéstörténeti dokumentáció és értékleltár készíttetésének költsége,

- történeti érték állapotfelmérése, dokumentálása és szaktanácsadás,
- szakértői (faanyagvédelmi, statikai, diagnosztikai, restaurátori) dokumentáció elkészítésének költsége,
- építészeti tervezési költségek,
- tervezői költségvetés kiírás költsége,
- építőipari kivitelezési költségek,
- restaurálási költségek,
- műszaki ellenőr díjazása, tervezői művezetés, egyéb szakértő költsége.

Nem elszámolható költségek:

- pályázatíró díja,
- generáltervező/generálkivitelező díja,
- saját munkateljesítmény díja,
- személyi jellegű juttatások költsége,
- projektmenedzsment jellegű költségek,
- hatósági eljárási díjak, illetékek, postai költségek,
- fénymásolás, szkennelés költségei,
- utazási költségek,
- banki, közjegyzői költségek.

A projekt megvalósulását követően a Kérelmező a támogatással létrehozott előkészítő szakmai dokumentációkat beszámoló keretében hiánytalanul feltölti az online felületre, valamint az elszámolni kívánt tételek esetén minden alátámasztó dokumentációt köteles benyújtani a Megvalósítónak, úgymint visszaigazolt megrendelés, szerződés, teljesítési igazolás, kifizetés bizonylata stb. A pénzügyi elszámolás menetéről a Megvalósító tájékoztatást ad az online felületen a Kérelmező részére a Támogatási Szerződés megkötését követően.

A Megvalósító a támogatásban részesített ingatlant és az ott megvalósítani kívánt tevékenység szakszerűségét a Támogatási Kérelem beadásától kezdődően helyszíni bejárással ellenőrizheti, annak véleményezését a bírálati szakaszban a Kérelem elbírálásában felhasználhatja. A Támogatási Szerződésben rögzített feltételek mentén a folyamatban lévő munkák szakmai megfelelőségét és műszaki indokoltságát, a támogatási forrás hatékony és gondos felhasználását a Megvalósító által felkért szakértő mentor helyszíni szemlén figyelemmel kíséri, arról emlékeztetőt készít, mely a támogatás-felhasználási folyamat kötelező eleme.

A mentor a helyszínen látottak figyelembevételével érvényesíti a Bíráló Bizottság döntésében meghatározott kikötéseket és feltételeket, valamint pontosítja a folyamat szakszerű lebonyolításához szükséges dokumentációkat és azok elvárt szakmai tartalmát. A szemle emlékeztetője a folyamatot segítő online felületre feltöltésre kerül. Az elszámolás folyamatában az emlékeztető a megvalósított tevékenység szakmai értékelésének megítélését segíti. A támogatási igényt benyújtó Kérelmező köteles elviselni és tűrni a helyszíni ellenőrzést, abban tevékenyen részt vállalni, a megítéléshez szükséges dokumentációkat a szakértő mentor részére rendelkezésre bocsátani, a folyamatban főbb résztvevőket a helyszíni ellenőrzéskor az együttműködésre bírni, és általánosan segíteni a folyamatot.

A támogatás céljaival ellentétes folyamat vagy helyzet fennállásának észlelésekor, a Támogatási Szerződés szerinti tevékenységek megvalósulását veszélyeztető vagy

ellehetetlenítő esetben a támogatás felfüggesztésre kerülhet, és jogi úton érvényesítve visszafizetésre kötelezhető a támogatott tevékenység megvalósításáért felelős kedvezményezett Kérelmező.

A Támogatási Szerződésben rögzített műszaki tartalom változása esetén, illetve támogatott tevékenységek megvalósulását veszélyeztető vagy ellehetetlenítő esetben a Kérelmező köteles a Megvalósítót mielőbb írásban tájékoztatni.

A Támogatási Szerződés szerinti tevékenységek megvalósulásának forrásoldali támogatását veszélyeztető vagy ellehetetlenítő esetben a Megvalósító a Kérelmezőt mielőbb írásban tájékoztatja.

13. A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó tájékoztató

A közbeszerzési kötelezettség megállapításához, a közbeszerzési eljárások szabályos lefolytatásához minden esetben a hatályos közbeszerzési törvényt és végrehajtási rendeleteit kell alkalmazni, amelyekről a Közbeszerzési Hatóság www.kozbeszerzes.hu honlapján is lehet tájékozódni.

A projekt megvalósítása során a Kérelmezőnek különös figyelmet szükséges fordítaniuk a **beszerzések során** a közpénzek ésszerű, hatékony és felelős felhasználására, a verseny tisztaságára, esélyegyenlőségre, nyilvánosságra, és az egyenlő elbánás elvének megfelelő eljárásra.

Felhívjuk a figyelmet a projekt keretében megvalósítandó beszerzések tekintetében esetlegesen fennálló közbeszerzési kötelezettségre. Az irányadó jogszabályban meghatározott kötelezettségek megállapítása és betartása a Kérelmező feladata. A közbeszerzésre kötelezett személyek és szervezetek körét a hatályos közbeszerzési törvény (2015. évi CXLIII. tv.) határozza meg.

14. Kötelező információszolgáltatás

Amennyiben a Kérelmező helyi önkormányzat, helyi önkormányzati társulás, civil szervezet vagy egyházi jogi személy, a támogatásból megvalósított építésengedély-köteles építési beruházások esetén köteles adatot szolgáltatni a Központi Állami Beruházás Ellenőrzési Rendszer (a továbbiakban: KÁBER) részére, továbbá hozzá kell járulnia ahhoz, hogy az adatszolgáltatási kötelezettségének teljesítését és a beruházás megvalósítását jogszabályban meghatározottak szerint ellenőrizték és köteles a KÁBER vonatkozásában kapcsolattartó személyt kijelölni.

A támogatási igény jogosságát, a költségvetési támogatás és a saját forrás felhasználását jogszabályban és a Támogatási Szerződésben meghatározott szervek ellenőrizhetik. A támogatás felhasználásával kapcsolatos ellenőrzés-tűrési és adatszolgáltatási kötelezettségére vonatkozó további szabályokat az Áht. 54. §, továbbá az Ávr. 100. § tartalmazza.

A Népi Építészeti Program szakmai vezetésével megbízott Teleki László Alapítvány az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény 1. sz. mellékletének III. pontja figyelembevételével a támogatásokra vonatkozó döntéseket folyamatosan nyilvánosságra hozza, a Támogatási Szerződésekkel érintett ingatlanok népi építészeti értékeinek bemutatását kommunikációjában felhasználja, az ezen tevékenységében való együttműködést Támogatott részéről elvárja. A Teleki László Alapítvány a Népi Építészeti Program megvalósítása folyamatában a tudomására jutott információkat, dokumentációkat tárolja, rendszerezi, értékeli és a Népi Építészeti Program céljaival összeegyeztethető módon felhasználja.

15. Egyéb tájékoztatás

Felhívjuk a Kérelmet benyújtók figyelmét, hogy a **regisztrációban megadott** név, székhely/cím, e-mail-cím, képviselő személye, adószám, bankszámlaszám, tulajdonosi viszony, gazdálkodási forma és egyéb **adatok változásait haladéktalanul jeleznie szükséges a Megvalósító felé, az adatok változását hiteles igazoló dokumentummal igazolni szükséges.**

A Kérelmező által a kérelemmel érintett ingatlanra benyújtott egyedi Támogatási Kérelemre megítélt támogatás át nem ruházható.

A Kérelmező ellen indult csőd-, felszámolási és végelszámolási eljárást – 8 (nyolc) napon belül – köteles a támogatási forrást kezelőnek bejelenteni.

A Népi Építészeti Program online felületén a regisztráció, a Támogatási Kérelem adatainak a feltöltése, a szükséges dokumentációk benyújtása a rendelkezésre állástól folyamatos, a feltöltés egyes fázisai időszakosan is menthetőek, de javasolt a benyújtási határidőt megelőzően, minimum 8 (nyolc) munkanappal korábban megkezdeni.

A Népi Építészeti Program támogatási rendszerének működésére vonatkozó információk a www.nepiepitestetiprogram.hu (www.telekialapitvany.hu) oldalon érhetőek el. E-mail-en és telefonon történő megkeresésre csakis közvetlenül a Kérelmező/Támogatott vagy igazolt Meghatalmazottja segítségét célzó információk adhatóak át, amelyek elvárható méltányossággal történő felhasználásáért a Kérelmező/Támogatott felel egyedül.

A Tájékoztatóban és az Útmutatóban ismertetett támogatási lehetőséggel kapcsolatban további **információ és felvilágosítás az alábbi elérhetőségeken igényelhető:**

E-mail: kapcsolat@nepiprogram.hu

Pénzügyi természetű kérdéseiket az elszamolas@nepiprogram.hu elektronikus címen tehetik fel.

Javasolt a Tájékoztatóban és az Útmutatóban foglaltak értelmezését az online felületen megtalálható további dokumentumokkal kezdeni, különösen a Gyakran Ismételt Kérdések és a Műszaki Segédlet kíván segíteni az eligazodásban.

16. A Tájékoztatóval, a projekt kiválasztási eljárással és a projekt megvalósítással kapcsolatos legfontosabb jogszabályok

2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról

2007. évi CLXXXI. törvény a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról

2015. évi CXLIII. törvény a közbeszerzésekről

2000. évi C. törvény a számvitelről

2017. évi CL. törvény az adózás rendjéről

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról

2001. évi LXIV. törvény a kulturális örökség védelméről

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról

312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról

191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet az építőipari kivitelezési tevékenységről

266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről

Építési engedélyezési – építési műszaki kivitelezési tervdokumentációk tartalmi és formai követelményeinek szabályzata (aktuális változata elérhető a Magyar Mérnöki Kamara honlapján <https://www.mmk.hu/tudastar/dokumentumtar/szabalyzatok/tervdokumentacio-tartalmi-es-formai-kovetelmenyei-2017.05.09.pdf>)

290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet a kedvezményezett járások besorolásáról

368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról

1601/2016. (XI. 8.) Korm. határozat a Népi Építészeti Program létrehozásáról

1021/2019. (II. 6.) Korm. határozat a Népi Építészeti Program folytatásáról